

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturalis hetilap.

Lejt. III. Évf.

Márkisevci, 1924. január 6.

Broj 1. Szám.

Mariborszka oblászt.

V zádnyem časzi sze naednók doszta zacsne gucsati i píszati od mariborszke oblászti, v stero tüdi i mi szpádnemo. Ka more biti tou i zakaj sze gucsi telko odnyé?

Znáno nam je, ka je cejla drzsáva S. H. S. gorirasztálana (z zatou prinesenim zákonom) na okrozsja, oblászt (kerület, megye) i potom n. pr. Szlovenija, kí je doszehmao — pod ravnanyom pokrajinszke uprave v Ljubljani — ednotna bíla, sze rasztála na dve oblászti i tou na Ljubljanszko i Mariborszko oblászt. Na nacseli tej oblászti boudejo velikiispáni (főispán, veliki zsupan), kí do zvršávali zákone i zasztoupali vládo. Ár je pokrajinszka uprava zse v likvidáciji, je za nadispána v Maribori imenüvani Dr. Ploj zse prevzeo poszle. Té i od národa odebráni obl. poszlanci (bizottsági tag) do ravnali potomtoga mariborszko oblászt, za stero do volítve v krátkom (mogoucse zse t. l. v prvom frtáli) razpíszane.

Ka poméni nam prekmurcom tá Mariborszka oblászt, zná vszáki prekmurec, kí sze szamo malo brjga za naso málo domovino. Na visek toga pomejna pa szamo té pridemo, csi mo sze zaisztino brigali zanyou doprineszti i delati vsza tiszte potrejbscsine, kí nam pritom nasega obsztána dúznsoszt zapovedávajo Nebriganye, malovernoszt ali zapelivo delo je podkápanye nasi bodoucsi obcsni interesov, je teko, kak szam podszebov vehko szekati. Záto delajmo szami po szvojoj nájbougsoj pámeti, zapelivim recsom na szedmo gori.

Ka pa té moremo znati i kak szí té naj známo ravnati?

Volítve za tou oblászt sze blizsajo. Zakaj sze ide i zakaj de nam tou dobro, tou moremo znati i tak szí preracsúnajmo, ka nam je zacsiniti. I gda mo tak hasznovitoszt té prilike rédno vöponücali znali, mo vidli, ka szád nasega dela z-osztáti nemre.

Okrozsna oblászt de szamoupravna, autonomna oblászt, vu steroj sze nikelko resimo od büokratizma, korupcije i od zametávanya, protektorátne csészti. Nikaj taksega, kak je tou bilou za vogrszkoga rezsima „megye bizottsági tag,“ szamo ka z sürsim delokrogom i z véksov oblásztjov, gdé i gda národ poszrejčno príde do rejcsi tam, odkec szo ga doszehmao po szvojoj vouli ravnali i z níksov visesnyöv mocs jouv zapovedávali.

Potomtoga mo szí skolnike po szvojoj vouli premesztsávali, nisise csesztnike za obcsnoravnanye szami odebéráli, za oblásztne ceszté i moszté poprávlanye szami porcijo nametávali (pomogoucsnoszti brez „kuluka“) i vsze ménsa dela stera nász voszkejsé tícséjo ravnali, zagovárjali.

Ka je vsze tou dobro za nász, je v toj obliki dobro, ali zaisztino de dobro szamo té, csi de národ prerazmiti steo toga

delo dobrou, kí je v prvoj vrszti za nász Prejkmurce resítev z koloniálne mrezse, ali szamo té, csi i vtom mo delali tak, kak tou nase razmere zselejo. Záto vszi na delo za naso bodoucsnoszt!

Je vsze mogoucse!?

D. Lendava. Naszgerent g. Franjo Kac je odsztoupo. Kac, kí sze je tou csészti prevzéli nej tak prevecs bráno (szvojocsaszno), je pri szvojoj poszli nej trpo skodo gda je gerensztvo rédno tá szpelávaó. Tembole sze nam pa csüdno vidi té nágeo preobrnétek, kí sze je zgoudo v gerensztvi.

Neverjemó, ali z-enkráj bi szkoro isztino mogli dati tisztim gucsam, kí sze csüjejo sérom po Lendavi, ka je prej g. Kac na visesnyo nagovárjanye odsztoupo, (zatou je tüdi tak hitro slo) i Hribar zacsaszno szamo záto imenüvani, dokecs sze g. Sever ne okrejpi, i tak za sztálnoga de on imenüvani, kí sze je znouva v D. Lendavi naszelo.

Nemremo vervati, ali je vsze mogoucse. (?) Tej trijé pozitivumi escse te moudre priszilijo do velkoga mislejnya. Krátke cajt gerent i doj zahváli; zacsaszén gerent; Sever domá i konferira. Tou je vsze matrijál za premislávanye. Mogoucse szo govorice temeljitne. Lisztje sze ne gible, csi vöter ne píse!

Ali je vsze mogoucse? Mogoucse je vsze! Tou pa ednók od oblászti more nemogoucsnoszt biditi, ár nam csloveka z ráznov „polgármesterszkov“ i „Impexovov“ premjocoucsnosztjov, csi szamo malo respektera na szvoj uradni renumé i moucs, nam ga za gerenta imenüvati dopiszti neszmi, csirávno z múcsnimi gucsi szí vindikera tou pravico. Prvi je pa národa dobrobit i respekt pred oblásztmi, kí sze pa tak nigdár neobtrdi. G. Sever je mogoucsen szamo v drúgom kráji nigdár pa nej v Prejkmurji. (Mogoucse je vsze, ali tou je pa vendar neverjétno. Na kelko mi poznamo g. glavara,

je tüdi on drúgoga mislejnya i tou ne vcsini. Csüdno je pa tou delo, na prvi híp i cslovek bi sze csüdüvao csi bi sze rejszan tak zgoudilo. Op. red.)

Mi szmo miszlili ka je „Nas Dom“ rejszan nas dom, i Dr. Vesnik najszkrájni szocialiszt cslovecsanszke dobrou, ali vkanili szmo sze. On je tüdi med dosztimi, kí po szvojoj prakszi znájo nájbóle kak tézsijo nyagve vrszke kapitalisztí szirmaski národ, záto pa zná od nyi píszati. Ja on je v komüna evangéliumi národno—demokrátiszko miszlécsi radikálen szocialiszt.

Je vsze mogoucse? Mogoucse je vsze! Zsitka prakszis, sztranke interest dá pravico do toga. Národén je ár bratovszki národ bláti (Prejkmurški národ, rejcs i píszávo); demokrátiszko zsvivé kak nájbóle more, negledoucs natou kak zsvivé nyega blizsnyí; radikálni szocialiszt je, ár je prva szocialna sztranka, za stere szociálnoszt sze v Ljubljani zdrúzsíla z radikálnov sztrankov, gdé jedíno pomoucs vidi.

Na i je »Nas Dom« zdej ednók vmegláj. Naednók tüdi i on nema dóuma. Prejkmurci ga kak szovráznika bratov nepostújejo, csirávno sze je pretüo z bojkotejranyom na trgoucs; tiskárna v G. Radgonyi, kí ga je stampala, sze odszéli v Ljutomer, ga tüdi odsztávila; v M. Szoboti ga pa nemrejo za tehnicni vzrokov volo stampati i ga nevzemejo gor.

Mogoucse je vsze! I kí je zisao szamo za blatenyé i ogrizávanye tisztoza národa, z steroga lásztik zsvivé, je drúgoga niti nej vrejden, kak pa osztávlenyá od vszákoga i vszej Prejkmurcov, kí vu isztini i vpostenyej, v míri zsviveti szo vajeni.

(Mogoucse je vsze, ár bozsa szoudba sze nemüdi dugo. Csi szte sze Vi vkanili vnyem, mí nej, ár szmo tou naprej vidli. Trditi vsze nemremo, ár je mogoucse szamo takika od sztranke, stero pa nevalá tüdi za nyega. Rad. sztranka szí tüdi premiszli ka csiní. Op. red.)

Románszki nemci cejli Banát zahtevajo.

Krvávo bitje i demonstrácija.

BUKAREST. Liszti naznányajo, ka je v románszkoga Banáta nisterni vesznica; do krvávi bojov prislo, ár je prebiválsz vo nej zadovolno z razmejítvene komissije delom, na sztráni meje SHS. Prislo je med zsandárami i lüdsztvom do bitja, pri demonstrácijaj, i je szoldacsija mogla priditi na pomoucs. Románszka lüdszka partája v Banáti je

k mednárodnoj razmejítvenoj komissiji odposzlance poszlála, kí protesztirajo prouti razmejítvi i zahtevajo, naj sze cejli banát k Romaniji prikapsi. („Tabor“ k tomi pripoumni, ka je tou szamo trükk nisterni politikov, kí tak scséjo dobiti Banát i hujszkati prouti razmejítvi i Jugoszlávjí.)

Bomba na veszelici.

Trijé mrtvi i doszta ranyeni. — Na ranyene szo sztreho vúzsgali.

CSONGRÁD. Na Stevanovo je izr. zsenszko drústvo, kak vszáko leto, mejla dobrovolno veszelico z predávanyom. Gda je predávanyi konec büo, je vsze navzocoucszt na pleszni presztor sla. Komaj ka sze je zacsno plesz, na med muzsikov plészajoucse je szkouz okná edna bomba priletejla v presztor, stera je v peti sekundaj expoderala i je tri bújla, doszta jí je pa oranila. Vcsaszí sze

zgoudilo vsze za pomoucs i szo ranyence v hotela preszteraj táki pod obravnávanye vzéli. Komaj ka je mír malo nameszto sztoupó, szo zaglednoli, ka hotela sztreha gorí. Ranyence szo vcsaszí odsztránili, sztreha je pa zgorejla. Preiszkáva sze taki zacséla, i doszedasnyé zaszedüvanye na »prebüdajoucse vogre« kázse, kí szo jí doszta aretiráli.

Az Isten háta mögött.

Arról a tájékról, arról a faluról, mely minden közlekedési vonaltól távol esvén, kívül van a világon, azt szokták mondani, az Isten háta mögött van. Most mi prekmurjeiek vagyunk ebben a jeles állapotban. Ha belgrádi, zagrebi ember Prekmurjéről beszél és ha egyáltalán tudja, hogy létezik, akkor legyint egyet a kezével és azt mondja: Prekmurje az Isten háta mögött van. Az még nem volna baj, hogy ezt mondják, de az a szomorú, hogy ezt mi nagyon is érezzük.

Bizony keserves dolog ez így lecsuszni. Valamikor négy vonatpár kapcsolta össze Prekmurjét a világgal s ma azon sópánkodunk, hogy miért nem kavicsozzák meg azt az egyetlen országutat, amely bennünket az anyaországgal összeköt. Nagyon is a jó Isten háta mögé kerültünk s annyira ott vagyunk, hogy nem vesz észre bennünket senki.

Az SHS királyság Prekmurjében egy kulturált területet kapott, melynek magas értelmiségi fokon álló népe tud és akar dolgozni. Ezt az itt talált kulturát csak értékelni kellene tudni s azután tovább fejleszteni. De nem történik itt a világon semmi, ami a népjólétet előmozdítaná.

Nézzünk csak szét egy kissé s megdöbbentő kép tárul elénk. Van egy vasutunk, amelyet oroszánrészben magunk építettünk, tehát a miénknek mondhatjuk. Ez a vasut összekötött bennünket a fővonallal s ezzel belekapcsolódtunk a világ-gazdaság forgalmába. Az új határ ezt a vasutat a derekában metszette ketté. Hiába könyörögtünk, hiába esdekelünk, nem volt az egész királyságban — s ma sincs — egy megértő lélek, aki segített volna rajtunk s közömbösen nézték, mint drágul napról-napra az élet, azért mert az olcsó vasut helyett tengelyen kell az árut ide és elszállítani. Azt mondták, hogy nincs Magyarországgal megegyezés, azért nem lehet a forgalmat felvenni. Hát Kanizsán, Horgoson, Gyékényesen lehet, csak épen Prekmurjében nem lehet!?

Most csinálják az új vasutat. Egyelőre Ljutomer és Murska Sobota között lesz meg. Aki gyalog neki indul és jól ki tud lépni, egészen bizonyosan hamarabb Mariborba ér, mint a készülő vasut ezzel a kerülővel.

Köztünk és az anyaország között folyik a Mura. Az egész prekmurjei részen nem volt hid. Az agrárreform jóvoltából akadt fa, amelyből csináltak egyet, de olyan helyen, hogy senki sem használta.

Utaink mintaszerűek voltak. Tessék most megnézni a legfontosabb utat a Murska Sobota és Dolnja Lendava közötti országutat. Az automobil fel dül rajta. Murska Sobota község belterületén nagy költséggel készült macadam burkolat fedi az uttestet. Ezt a drága utat csak avval az anyaggal lehet javítani, amelyből csinálták. De hogyan legyen bazaltra pénz, mikor közönséges kavicsot se kapunk. Az Isten háta mögé nem kerül kavics.

Évtizedekkel ezelőtt megkezdték a Mura szabályozását. Ez a felettebb költséges munka kizárólag a partmenti birtokosság érdekében történt, mert hajózhatóvá a Murát úgy sem lehet tenni. A Deklezsín határáig félig elkészült munka folytatását a háború megakadályozta. Joggal hihette a partmenti lakosság, hogy legalább a félig kész szakaszt fogják kiépíteni, nehogy a víz árja az eddigi munkálatokat megsemmisítse. Semmit se csináltak. Minek az Isten háta mögött folyamszabályozás!

Lehetne még folytatni a panaszkodást, sok minden fáj nekünk, de miért sirjunk, a mikor senki sincsen, aki panaszainkat meghallgassa, aki a bajunkon segíteni tudna. Nagyon messze vagyunk Belgrádtól, ahol rólunk csak mint rebellis és megbízhatatlan népről referálnak azok, akik tehetetlenségüket ezen a módon akarják takarni. Azt tartja a példabeszéd: „Segíts magadon és az Isten is megsegít!” Nekünk is erre az utra kell térnünk. Magunknak, a nekünk rendelkezésre álló eszközökkel, kell a segítség módját megkeresnünk s ha kellőleg ráeszmélünk, meg is fogjuk ezt találni, mert legfőbb ideje, hogy elhagyatottságunknak, magunkra maradottságunknak ezt a szomorú, kétségbeesítő állapotát megszüntessük.

Radikális párti szervezkedés.

Az országos nemzeti radikális párt központi intéző bizottsága arra az elhatározásra jutott, hogy Prekmurje egész területét függetleníti a szlovéniai pártszervezettől s a két itteni választókerületet, a dolnjalendavait és a murskasobotait egy önálló járási pártszervezettel alakítja, amely megalakulása után nem Mariboron

és Ljubljanán keresztül, hanem közvetlenül érintkezik a Beográdban székelő pártvezetőséggel.

Ezen, Prekmurjára mindenképpen előnyös önálló és független szervezkedés első megnyilvánulása a múlt vasárnap, december 30-án délután történt meg egy értekezlet keretében, amelyen a Murska Sobotához legközelebb fekvő községekben megkezdendő szervezkedés munkáját beszéltek meg a jelenvoltak s egyben megalakították a murskasobotai községi párt választmányát.

Mintegy 100 választópolgár jelent meg az Elefánt szálló 4. számú szobájában, kiket a központi végrehajtó bizottság megbízásából és nevében Benkó József gyáros és a prekmurjei ág. ev. esperesség világi felügyelője üdvözölt. Hosszabb megnyitó beszédében vázolta vidékünk helyzetét, minden segítség nélkül való szomorú állapotunkat, amely parancsoló szükségé teszi reánk nézve a kormányzó többségi párt támogatását. Benkó József beszédjét sokszor szakította félbe a zug, helyeslés, amely után dr. Černe Ferdinánd ügyvéd emelkedett szólásra s megmagyarázta a szervezkedés célját s annak mikénti keresztülvitelét. A párt alapszabályai szerint minden község, amelyben a párt programjának és eszméinek hívei vannak, községi választmányt alakít. Ezen bizottságok elnökei és alelnökei képezik a választókerületi választmányokat, míg a két választó kerület vezetőségéből alakul meg a járási pártválasztmány, melynek székhelye Murska Sobota.

A párttagok belépési nyilatkozatot irnak alá és szabályszerű tagsági igazolványt kapnak.

Dr. Černe Ferdinánd mindvégig érdeklő és helyesléssel hallgatott fejtegetései után az értekezlet Martyanci, Moravci, Tesanovci, Mlajtinci, Norsinci, Nemsovci, Markisevci, Puconci, Polana, Čnelovci, Prdanovci, Brezovci, Kupsinci és Renkovci községekben megejtendő szervezésre kiküldötte a megbízottakat. A járás többi községeinek megszervezése rövidesen meg fog történni.

Ezután dr. Czifrák János mondott néhány buzdító szót a jelenvoltakhoz, majd Benkó József ismételt felszólalása után megalakult a murskasobotai községi pártválasztmány. Elnökké közfelkiáltással Benkó Józsefet, alelnökké Lainsce Ferenczet, titkárrá Cvetkó Lajost, pénztárossá pedig Hirschl Ferencet választották meg. A 12 tagú választmány tagjai lettek: dr. Černe Ferdinánd, dr. Czifrák János, Fliszár József asztalos, Heklics István, Kohn Samu, Meolic József, Nemes Miklós, Nemeč János, Rituper Alajos, Rhen János, Ruzsits János, Wolfarth Lajos.

Benkó József zárszava után a népes értekezlet lelkes hangulatban véget ért. Különösen kiemelendőnek tartjuk, hogy az első szervezkedésre felszólított községek legtekintélyesebb gazdái vettek részt az értekezleten, amely körülmény arra az indokolt reményre jogosít fel, hogy a szervezkedésnek várakozáson felüli eredménye lesz. Itt is a legfőbb ideje, hogy Prekmurje népe sorsának intézését kezébe vegye.

PODLISZTEK.

Szlovenszke prigode.

Szpíszano po: goszpá Kolozsváry.

Szlovenszka pripovejszt od popovszke nozsenyenoszti.

Vu indasnyi lejpi cájti, gda je escse na vinszkom trszti obilen bio Boga blagoszlov, je most pelao domou pop, moski i zszenszka.

Dezsdzsevna jeszén je bila, ta dobra szlovenszka ilojca je tak kelécsa bila, kak szmola. Naprej je pop; nyegvi debeli konyi szo nalehci pelali z-velkimi lagvami obklajene koula gor v-brejg i doj v dol.

Zanyimi szo moskoga mocsni jünci pomali, ali tem gvüsnaj vlekli nyim naklajeni teher v-breg i v-dol, poblati prejk.

Nájnaszlejdnje pa zszenszka z szvojimi hitvánimi — sz'ihimi krávcicami, szkápajoucsimi razvozsertimi leszenenáradi — koulamí.

V dol je escse nikak slo, ali v brejg je nikak nej stelo idti, zoubosztom je podprla zszenszka szvoje szlabe ramice v-koul lebernicske.

Trgala sze je i mantrála eden cajt; gda je vídla, ka szí nikak neimre pomocsti, je koula v blati püsztila i bejzsala za popom, z velkov molbouv ga proszila, naj nyej pomore z-konyi koula zblata potégnoti.

Ali pop nyej je odürno odgouvoró: „Moj konyi szo nej zatou, ka bi kaksestécs zszenszke koula vozile.“

Ov moski pa vídivsi zszenszke navolo, brez rejcsi i ka bi ga sto proszo, odprezsé szvoje jünce, i pred, od mraza trpetajoucsé i z mantráne krávcisce notri vprezsé, je vöpotégno v brejg zszenszke koula.

Na brejgi je sztála, cérkev, prinyej pa farov. Gda zszenszka sz-kouli na brejg prisla, popovszki most je zszé v peovnici bio, pred z ovszom punimi jaszlamí szo konyi zszé pocsívali v stali. pop je pa z kváradüvájoucsim obrázom glédao szkouz okna, kak sze mantrála oviva dvá gor v brejg.

Kak szta gor prisla, právi zszenszka moskomi; Za tvojo dobrou to mo ti po etomtoza zsitka

pár; tvoj dom de i moj dom. Vu mladoszti obveszelitica, vu sztaroszti mo ti pa troust i varovitelca.

Z radüvájoucsim veszélim szüdcóm nyej odgovori moski: Rasztalam szí mojo hizso i krüh z-tebom, trnave poti ti naj nigdar ne ranijo tvoji noug; vu tvojem zsitki mo ti branitel jasz.

Z norcsáranya obrázom je glédao vsze tou pop, ka szí moreta eden-drügomi tak lejgoga pripovedávati tam odzvüna v blati teva szirmáka.

Zdaj je zszenszke pogléd na okno szpadno i n. za nyouv szé norcsévánoga popa.

Hüdi pop — ercsé zszenszka — tí, ki szí mojo navolo szkouz okna glédao, potomtoga tüdi i drügoga lübézen szamo szkouz okna glédaj. Ti daj vküper moskoga zsz-nyega zszenszkov, ti poszlúsaj zszenszke lübeznívi grehov vadlúvanye, ti krszti nyé deco, ti jo pokopaj; ali za szvojo jo ni pred Bougom niti pred cslovekom nigdar ne vadlúj.

Kak sze je zgoudilo, kak nej, ali nakrátci potom je prisao od pápe decret, kí je prepovedao popév zsenitev.

GLASZI. — HIREK.

— Alois Jirásek Filozofska historija. Preveo Jindra Prohazka. Zagreb, 1921. Središnjica Češko-jugoslavenske naklade J. Herejk. Plodoviti češki pisatelj Jirásek je nan tudi v naših krogih malo znana pa je živahna, navdušena in ljubka nyegova povest »Filozofska historija,« ki jo je nam predložila v hrvatskem prevodu Jindra Prohazka. Ne sme se namreč misliti pri tem naslovu na kako modroslovno razpravljanje ali na kak modroslovni sestav, ampak »filozofija«, ki v povesti nastopa, so dijaki takozvane »filozofije,« to je tistih dveh (ali treh) razredov, s katerimi se je pred srednješolsko reformo leta 1849. nadaljevala tedaj šestrazredna gimnazija; bili so torej napol gimnazijski, napol visokošolski. Pisatelj nas popelje v gimnazijo v Litomyšlu in v narodnosti pokret, ki se je vršil med »filozofije« te gimnazije v burnih letih 1847 do 1849. S prijetnim zanosom čitamo o krepko se probujajoči narodni zavesti, in se nasmihamo okornemu pedantizmu in birokratstvu starejše generacije, ki pa je kaj hitro omladevala ali pa izgnila s pozorišča. Do tragičnih zapletljajev nas sicer Jirásek ne dovaja, borbe pa je v povesti dovolj, še več neprisiljenega humorja, ovitega po večini v nežnost, tako da polagoma knjigo z mirnim zadovoljstvom iz rok. — Knjigo priporočamo.

— Posteni touvaj. Od Kerécz kovácsa v Krajini je pred tremi leti neznávi csinitel vkradno v kovacsniči bivši vrtalni masin (furógép), i zdaj po trej leti ga je 22.-ga t. m. tam, gdé ga vkradno, nazáj nalékaó. Zahválnošti pa vszedno nega, ár je masin zerjávo.

— Oszebni glászi. G. Irgolič bivši predsdednik kr. szodniče v M. Szoboti je v Beográdi tezske betezsen. Zselejmo kemprejsnyo ozdravítev.

— Pozsvetsúvanye zvonov v M. Szoboti ev. cérkvi de po defínitivnom szklepi ev. zsenzskoga drústva, januára 13.-ga sze z velkov parádijov godilo.

— Uradni dnevi v letu 1924. Gornja Lendava: jan. 19, febr. 16, marc 15, apr. 19, maj 17, juni 21, juli 19, avg. 16, sept. 20, okt. 18, nov. 15, dec. 20. Križevci: jan. 5, febr. 9, marc 1, apr. 5, maj 3, juni 7, juli 5, avg. 2, sept. 6, okt. 4, nov. 8, dec. 6. Turnišče: jan. 15, febr. 14, marc 13, apr. 10, maj 8, juni 12, juli 10, avg. 14, sept. 11, okt. 9, nov. 13, dec. 11. — Okrajno glavavstvo v M. Szoboti, dne 22. decembra 1923. 1077/pr. — Uradni dnevi se vršijo v letu 1924. po gornjem izkazu in sicer: v Križevcih in Gornji Lendavi na orožniški postaji, v Turnišču v občinski hiši, povsod s pričetkom ob 10. uri dopoldan. — Okr. glavav: Lipovšek s. r.

Egy új cégtábla.

A mult hét valamelyik délelőttjén az Alexandrova cesta egyik legnagyobb házára, a régi takarékpénztár épületének homlokzatára új cégtábla került. Aránylag kicsiny, egyszerű, minden dísz nélkül való, deszkákból összerótt helyben készült cégér ezzel a felírással: *Hranilnica v Murski-Soboti D. D.* Ez a szürke igénytelen cégtábla, amilyen szürke és amilyen kevésbé hivalkodó ugyanolyan sokat jelent Prekmurje közgazdasági életében. Jelenti pedig azt, hogy a járás legrégebb és legszolidabb pénzügyintézetének sannaási művelete jórészt tető alá került s ismét régi erejében áll a hatalmas vár, mely sikeresen dacolt nem közönséges viharokkal. Az új és egészen egyszerű cégtábla pedig simboluma, annak a puritán józanságnak, amely a kis falusi takarékpénz árból hatalmas intézetet létesített, jelképe az ötven esztendő szerény de annál eredményesebb munkának. A nagy nehézségek árán talpra állított Muraszombati Takarékpénztár az 1923. év végével fejezte be 50-ik életévét. 1873. nov. 1-én volt az alakuló közgyűlés. Érdekes véletlen, hogy a háboru utáni események következtében önhibáján kívül válságba jutott intézet talpraállítására és új erőre ebredése épen a jubiláris 50-ik esztendőben történt. Nem sokára módunkban lesz részletesen beszámolni ennek a jubiláris esztendőnek eredményéről, amely sok vonatkozásban kellemes meglepetést fog hozni nemcsak a régi takaréknagyszámú és még mindig szaporodó részvényeseinek, hanem vidékünk közgazdasági élete iránt érdeklő ö köztársaságunknak is.

— Aki a halálos ítéletet maga hajtotta végre a feleségén. A Belgiumbeli Mons város hadbírósa nem régen vonta felelősségre Spourmont őrnagyot aki a feleségét halálra ítélte s ezt a szörnyű ítéletet maga végre is hajtotta. Az őrnagy amikor a háboruból visszatért meghallotta, hogy felesége hűtlen lett hozzá. Az asszony — kinek két serdülő fia van — váltig tagadta a hűtlenség vádját, de az őrnagy szívós kitartással kereste és kutatta a bizonyítékokat. Mikor már elég terhelő adat birtokában volt családi törvénykezést tartott s a bíróság tagjaiként két fiát — akik közül a idősebbik nincs 15 éves — szerepeltette. Formalis tárgyalást tartott a becsületében megsértett férj. Az asszony a bizonyítékok sulya alatt megtört s bevallotta hűtlenségét. A fiúk bünyösnek nyilvánították édesanyjukat mire az apa halálra ítélte az asszonyt. Amint a szörnyű szót kimondotta egyben közölte is az asszonnyal, hogy készüljön a halálra. Mindössze egy rövid bucsu imát engedélyezett neki s azzal elővéve zsebjéből a revolvert a gyermekek szemelátára agyonlőtte a szerencsétlen asszonyt. A katonai bíróság az őrnagyot felmentette.

— 192 oldalas ujság. Természetesen Amerikában történt. A Nowyork Times karácsonyi száma 192 oldal volt. Inkább egy óriási könyvnek mint ujságnak lehetett tartani ezt a papírtömeget. Az 57000 példány 880 tonnát nyomott.

Ha jól és olcsón akar venni,
Akkor az A. Király céghez be kell menni,
Mert e cégnek nincsen párja,
Olyan olcsó minden nála.

A. Király, trgovina

S klobuki, perilom in kratkim blagom
M. Sobota, fő-tér, Berger-féle ház.

— Egy modern ártatlansági öv. Valamikor a középkorban szokásos volt hogy féltékeny férjek amikor hazulról eltávoztak egy ravaszul megszerkesztett övet csatoltak otthon hagyott feleségeik — derekára olyképen, hogy az öv bebiztosította homlokaikat a felszarvazás veszedelme ellen. Ma már csak muzeumokban látni ilyen öveket amelyeknek filigrán acélkulcsát jól eső nyugalommal tapogatta a férj a kisebbik dolmányja belső zsebében. Nem hiába, hogy azóta nagyot haladt a világ mert amig azokban a régi időkben csak a hűtlenség gyakorlati és valósággá vált ténye ellen védekeztek, addig manapság még ezeket a tényeket előidéző gerjedelmek fellángolását is megakarják akadályozni. Tudvalevő dolog, hogy a sok új angol francia és amerikai tánc nagymértékben undecens és állandóan olyan szoros simulásra készíti a táncoló párokat, hogy azok nem a dallamos zenében és ritmikus mozgásban hanem valami egészen másban találják az élvezetüket. Nem hinné az ember ha nem olvasná az ujságban, hogy ennek az »élvezetnek« az ellenszerét egy francia táncmester találta ki. A roueni ifjuság fölöttébb erkölcsös lelki táncoktatója egy elmés övet szerkesztett melyet a táncosnő a derekára köt. Az övből három hosszú és vastag gomb nyulik ki. Hatásuk ugyanaz mint a vasuti kocsi dufferjeié, megakadályozzák a két test összeütkezését, egymáshoz simulását. A bizonyára már nem egészen fiatal táncmester »Lili hercegnő«-nek nevezte el jeles találmányát amely valószínűleg általános örömet keltett a táncoló fiatalok körében.

— Szent István napi szurkalás. Mint más helyeken a husvétii locsolás, oly divatos nálunk az ünnepi szurkalás. Mult hó 25.-én is Gradiscsan Horvath Károly korcsmájában Pecsics József ifju Satahovci-i molnár fia, Fogler József Črnci-i korcsmáros fiát, kivel állandóan hadilábon volt, mikor ez kiment, az ajtóban úgy szurt a bal vállába, hogy bekellett szállítani a kórházba. Pecsicset letartóztatták.

KINO v Murski Soboti

Do 16 lejt star mladežen ni dovoljeno!

Samo v nedeljo 6. jan. večer ob 8 uri:

Mrtvačevo oko

kriminalna drama u 6 činova
U glavnoj ulozi: GRETE HOLLMANN.

Das Auge des Toten

Vstopnina:

Gornje lože 10.— Dinár, spodnje lože 8.— Din. in II. prostor 3.— D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy mechanikai üzletemet a

Pálfi-féle kovácsműhelybe

helyeztem át, hol azt mindennemű gőzgép-, cséplő-, motor-, kerékpár- és gazdasági gépek javítására rendeztem be. Mindennemű gép- és kerékpár alkatrészek árusítása az eddigi üzlet-helyiségemben továbbra is árusítva lesznek, hol rendelések is felvételnek. A n. é közönség szives további pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Mencigar István mechanikus.

Prodam

takoj v Murski Soboti 10 or. zemljišča!

Dr. SÖMEN.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1200—
» » Zsito—Rozs	»	1000—
» » Ovesz—Zab	»	900—
» » Kukorca—Tengeri	»	900—
» » Proszou—Köles	»	1000—
» » Hajdjina—Hajdjina	»	900—
» » Graoka—Bükköny	»	—
» » Otroubi (psen) — Korpa (buza)	»	700—
» » Szenou—Széna	»	400—
» » Graj—Bab	»	2200—
» » Krumpise—Burgonya	»	300—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	20—
» » Detelcsno sz.—Lóhermag	»	—

	III.	II.	I.
» » Bikovje	55—	60—	62—
» » Telice	55—	60—	62—
» » Krave	30—	38—	48—
» » Teoci	66—	70—	—
» » Szvinyé	85—	90—	—
» » Mászt I-a—Zsirl-ö.	»	»	170—
» » Zmoucsaj—Vaj	»	»	160—
» » Spej—Szalona	»	»	160—
» » Belice—Tojás	»	»	8—

HALLÓ!

HALLÓ!

Eredeti Párisi és Bécsi Téli kalap Modelok, valamint kötött trikó áru az előre haladt időny miatt mélyen leszállított áron kaphatók. Ugyanott nagy választék női fehérnemű, kötények, bluzok, harisnyák, függönyök, pipere-cikkek, stb. Mindennemű kalapalkítások elvállaltatnak. Gyász kalapok rendelésre 24 óra alatt elkészülnek.

A. KIRÁLY trgovina s klobuki perilom in kratkim blagom MURSKA SOBOTA, Fő tér Berger-féle ház.

Szhája vszako nedelo.
Naprej placilo: $\frac{1}{2}$ leta 24.,
 $\frac{1}{4}$ 12., meszecsno 4., V zvün-
szto 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

**Megjelenik minden vasár-
nap.** Előfizetési ára: $\frac{1}{2}$ évre
24, $\frac{1}{4}$ évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelszto i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MARKISEVCI p. M. SOBOTA
Rok piszi sze eszi posilajo i sze
ne vrnejo. — Kéziratok ideküld-
dendők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 1-50., réden veliki 1-
máli oglasz 0-70 Din. i dávek.
Pri vecskrat popüszit.

**Hirdetési árak négyzett cm-
ként:** Nyitár és hasonlók
1-50., rendes hirdetés 1-
Apró hirdetés 0-70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm

A versaillesi béke revíziója.

Az új angol kormány programja.

Londoni jelentések szerint bizonyosra vehető, hogy a munkáspárt átveszi a kormányzást. A kormány átvétele formailag oly módon fog megtörténni, hogy Asquithel történt előzetes megállapodása alapján Ramsay Macdonald pótindítványt ad be a trónbeszédre adandó felirathoz. A pótindítványt a parlament a Labour Party és a liberális párt szavazataival elfogadja.

Macdooald programjának legfontosabb pontja egy új világkonferencia egybehívása, amely megvizsgálja az európai helyzetet és esetleg a versaillesi békeszerződés revízióját keresztül viszi. A világkonferenciára meghívják a legyőzött országokat is, akikkel karöltve, az általános leszerelés kérdésében, valamint az újjáépítés ügyében olyan megoldást igyekeznek majd az új angol kormány elfogadtatni, amely lehetővé teszi a gazdasági újjáépítés megkezdését.

Valószínűnek tartják, hogy Szovjetország is részt vesz a konferencián, amellyel szemben a munkáspárt konziliáns, békés politikát akar folytatni.

Gazdálkodás

Az új illeték törvény.

(Folytatás).

Dijjegyzék 42. Hivatalos iratok és okmányok lemásolása, hitelesítés nélkül, ha ezt a másolást magánszemélyek eszközlik, félevenként 2 dinár fizetendő taksa fejében, ha pedig a másolást a hatóság végzi, akkor 10 dinár.

Ha az irat vagy okmány idegen nyelven van írva, akkor a fenti taksa kétszerese fizetendő.

A kataszteri munkálatok másolásának díját a pénzügyminiszter külön rendelettel fogja szabályozni.

A másolatok kiállításáért kérvényt kell benyújtani, melyek taksája az 1. dijjegyzék tétel szerint fizetendő.

Dijjegyzék 43. A kiadmányok hitelesítéséért fizetendő, ha az irat nem nagyobb egy ivnél 10 dinár, minden további iv után 5 dinár. Ezen hitelesített kiadmányok kiállításáért a dijjegyzék 1. tét. a. bélyeggel ellátott kérvény nyújtandó be:

Ha a másolat akár magánszemély, akár a hatóság által van kiállítva és a hatóság csak a pecsétet és az aláírást adja a másolatra, mégis fizetendő.

Dijjegyzék 44. Iratok és kiadmányok fordításáért.

a) európai nyelvekről a mi hivatalos nyelveinkre az eredeti 100 szaváig 20 din., ezen felül minden további szóért 20 para; b) a többi idegen nyelvekről 100 szóig 40 dinár, azonfelül minden szó után 40 para.

VI.

Dijjegyzék 45. Az idegen nyelvi fordítások hitelesítésére a külügyminisztériumnál és ami követségeinknél a dijjegyzék 44. tét. a taksa fele fizetendő.

Dijjegyzék 48 A fegyelmi bíróságok ítéleteire 50 dinár.

Dijjegyzék 49. Az adminisztratív és egyéb tisztviselőknek, a birtokon kívül való kizárása iránti kérvényekre 50 dinár.

Dijjegyzék 50. 49. t. a. jelzett végzetek elleni panaszokra a dijjegyzék 6 t. a. illeték jár.

Dijjegyzék 51. Állampolgárság elnyerése iránti kérvényre 100 dinár.

Ha folyamodó fel lesz véve az állampolgárok sorában, ezen kívül még a dijjegyzék 58 t. a. taksa is fizetendő.

Azok a személyek, akik a békeszerződések alapján az opció jogánál fogva lesznek állampolgárokká, ezt a taksát nem fizetik.

Dijjegyzék 52. Az államtanácshoz benyújtott minden a közigazgatási hatóságok eljárása vagy végzése elleni panaszra vagy feljelentésre 100 din., állami tisztviselők által benyújtott azon panaszokra, amelyek olyan adminisztratív intézkedésekre vonatkoznak, amelyekkel a tisztviselők valamely joga sértődik meg, ez a taksa nem lesz előre fizetve, hanem azon esetben, ha az államtanács az adminisztratív hatóság végzését helybenhagyja — utólag behajtva.

A közigazgatási bíróságokhoz vagy az adófelelbezési bíróságokhoz benyújtott panaszokra és felebezesekre a fenti taksának csak a fele fizetendő.

Dijjegyzék 53. Az államtanácshoz intézett panaszokra a 1. kinevezési ukaz ellen 50 dinár, 2. választás ellen 100 dinár.

A községi, tartományi és járási választások elleni panaszoknál csak egyszer fizetendő fenti taksa, tekintett nélkül arra, hogy hány személy írta alá a panaszt.

Az országgyűlési képviselő választása elleni panaszra semmiféle taksa sem fizetendő.

Dijjegyzék 54. Azon határozatokra, amellyel község mezővárossá vagy várossá változtatik át 10000 dinár

Dijjegyzék 55. Külföldi utlevelekre jár: a) ha azok 6 hónapra szólnak 10 din.; b) 6—12 hónapra 20 din.; c) minden további évre 20 din.; d) Amerikába és tengerentúli országokba 250 dinár. Ha az utlevél belöldi hatóság által láttamozandó, minden láttamozásra jár 3 dinár. A passzus három évnél hosszabb időre ki nem adható.

Dijjegyzék 56. Kis utlevélért vagy igazolványért 5 dinár.

Dijjegyzék 57. Szolgálati bizonyítványokra aláírással 10 dinár, minden további aláírás a hatóságnál 5 dinár.

Dijjegyzék 58. Állampolgári dekrétumért 400 dinár.

Dijjegyzék 58. Az állampolgárságból való elbocsátás után 600 dinár.

Dijjegyzék 60. Vendéglői és kávémérési helyekért: a) városokban és mezővárosokban I. osztály 800 din., II. osztály 700 dinár, III. osztály 600 dinár.

b) községekben: I. osztály 600 dinár, II. osztály 500 dinár, III. osztály 400 dinár.

Az eddigi díj 61. és 62. tételei egyesítettnek és az új dijjegyzék 60. tét. így hangzik:

A vendéglői vagy kávémérési helyi jogért fizetendő: 1. Beograd, Zagreb, Ljubljana, Maribor, Novisad, Osijek, Sarajevo, Split és Subotican 300 dinár.

2. 2000 lakósu falusi helyeken 2500 dinár.
3. 2000 lakón aluli helyeken 2000 dinár.
Ha egy olyan házban, amelynek helyi joga nincs, italmérés vagy kávémérés megkezdí a munkáját, a háztulajdonos az előirt taksán kívül még 1000—3000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik.

(Folyt: köv.)

Vérsztvena.

Rojár v Januari.

Csirávno szo vcselé toga hípa na rob-ztvo obszrojene, nyí osznávlanye sze zse na konci toga meszeca dönok zacsne. Te mocsnejse familie zse zacsnejo mladice delati. Paziti moremo, naj sze vöhoud ne zasopa, ár je friski zrak za vcselé prvi. Naimrecs v tishti kaptáraj sze tou náigda zgotí, steri vöhoud je na kaptára szpoudnyem táh narejeni, ár sze tü mrtve vcselé naberejo vküper. Csi tou napamet vmememo, nahitroma je odsztránimo odtisztec, ár sze zgotí, ka sze roj zadüsi, — szamo brez rogátanya, ne mejsajmo ji v nyí zimszkom pocsinki. Pazimo pa, da tüdi i rojá neprijátelje naj ncsiníjo tou. Misi, szinice, zsune i vuge delajo v tom vrejmeni najvecs kvára. Pomogoucsnoszti roje hábajmó od tej sztvári. Naimre v eti mrzli cájti pazimo csi bi nej dobro odenjeni bilí roji. — K szprotolejtjasnyemi deli sze zse zdaj priprávlajmo. Réme i kaptáre delati je zdaj najpripravnejse vrejmen. Neszpozábno sze pa v tej dúgi vecseráj od rojarsztva teorije, cstímo doszta.

Zahvála.

Vszem, ki szo pri príliki szmríto moje prelüblene tüvárisice mi bolecsine z táljemánjom ali v drúgoj formi vtisati sze trüdüli, nyim tempoutom povem nálepso zahválnoszt.

Zsalüvajoucsi mouzs:

VACLAV PLÁČEK vörar.

M. Sobota, 3. jan. 1924.

FLISZAR PAVEL vörar

v M. SOBOTA (Pri Turk kresmi)

Dobíjo sze vszakevrszte vöre po niszikoj cejni i vöre sze poprávlajo sz ednoletnov garancijov. Dobíjo sze „Batrije“ i „Kaménye!“
Küpi zlát i szrebro!

Hirdessen a

Mörszka Krajina-ban

mert hirdetései eredménnyel járnak

HRANILNICA v MURSKI SOBOTA

Prej — Ezelött

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR
(SZTÁRAGASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZVÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD“

Podgovornik, lásztnik i vödávník Kühar Stevan M